

NGUYỄN ĐĂNG DUY

VĂN HÓA TÂM LINH NAM BỘ

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

VV-Đ4 / 3038

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 1997

MỤC LỤC

Lời giới thiệu	3
Phần mở đầu	
KHÁI LƯỢC VỀ VĂN HÓA VÀ CƯ DÂN NAM BỘ	5
I - Văn hóa và cư dân cổ xưa.	5
II - Cư dân khai phá tiếp theo vùng đất Nam bộ.	9
1. Người Việt (Kinh)	9
2. Các dân tộc ít người.	12
a) Người Khơme.	13
b) Người Chăm.	15
c) Người Hoa.	17
Phần thứ nhất	
VĂN HÓA TÂM LINH Ở NGƯỜI VIỆT (KINH)	20
Chương một - CHUNG VỀ ĐẶC ĐIỂM TÍNH CÁCH TÂM LINH	
I - Môi quan hệ không gian.	20
II - Truyền thống và hiện thực.	25
1. Hiếu nghĩa tổ tiên.	25
2. Thêm những nét tín ngưỡng mới.	31
3. Hiện tượng các ông đạo, các đạo.	36

Chương hai - ĐẠO CAO ĐÀI	48
I - Quá trình ra đời, phát triển.	48
II - Tổ chức và giáo hội.	54
1. <i>Bát quái đài.</i>	54
2. <i>Hiệp Thiên đài.</i>	54
3. <i>Cửu trùng đài.</i>	56
III - Sự hỗn dung giáo lý.	59
IV - Không gian và ý niệm thiêng liêng Cao Đài.	66
1. <i>Sự sớm phân hóa đạo.</i>	72
2. <i>Sự khô đạo, nhạt đạo.</i>	73
Chương ba - ĐẠO HÒA HẢO	76
I - Giáo chủ.	76
II - Giáo lý.	80
1. <i>Phân học Phật.</i>	81
2. <i>Phân tu Nhân.</i>	84
III - Nghi lễ và tổ chức.	87
IV - Quan hệ xã hội, ý nghĩa tâm linh ở đạo Hòa Hảo.	90
Chương bốn - TÍN NGƯỠNG THỜ THẦN Ở NAM BỘ	100
I - Ý niệm thiêng liêng thần thờ.	101
1. <i>Từ ý thức biết ơn, biểu dương.</i>	103

2. Từ ý thức hiểu nghĩa tổ tiên.	105
3. Từ ý thức nhớ về cội nguồn về vang.	107
4. Từ ý niệm thiêng liêng về triết lý sáng tạo.	109
5. Từ ý niệm thiêng liêng thân thờ gắn với không gian nghề nghiệp sinh sống.	111
6. Từ ý niệm thiêng liêng phong sắc cho thân.	112
II - Không gian và biểu tượng thiêng liêng thân thờ.	118
III - Đặc điểm lễ thần hội đình ở Nam bộ.	126
1. Lễ thần hội đình ít gắn với sự tích diễn xuất.	127
2. Ý nghĩa hiện thực ở lễ đình Nam bộ.	128
3. Diễn xuống dân gian, ý nghĩa cung đình ở hội đình Nam bộ.	128
Chương năm - TÍN NGƯỠNG THỜ MẪU Ở NAM BỘ	139
I - Thờ Mẫu nặng một triết lý âm sinh.	141
II - Thờ mẫu, chung trong sự hỗn dung tín ngưỡng.	153
1. Về ý niệm thiêng liêng tôn thờ.	154
2. Về không gian thiêng liêng tôn thờ.	155
III - Lễ hội từ tín ngưỡng thờ Mẫu.	160
Chương sáu - PHẬT GIÁO Ở NAM BỘ	169
I - Sự mở rộng Phật giáo vào Nam bộ.	172
II - Tư tưởng Phật giáo ở Nam bộ.	181

1. Sự phong phú đa dạng ở tư tưởng Phật giáo Nam bộ. 181

2. Nguyên nhân sự phong phú đa dạng ở tư tưởng Phật giáo Nam bộ. 188

III - Đặc điểm không gian và ý niệm thiêng liêng Phật giáo ở Nam bộ. 193

Chương bảy - THIÊN CHÚA GIÁO Ở NAM BỘ 208

I - Tình hình mở rộng Thiên chúa giáo vào Nam bộ. 208

II - Nhận xét về niềm tin Thiên chúa giáo ở Nam bộ. 214

III - Đạo Tin lành ở Nam bộ. 219

Phần thứ hai

VĂN HÓA TÂM LINH Ở CÁC DÂN TỘC ÍT NGƯỜI 223

Chương một - VĂN HÓA TÂM LINH Ở NGƯỜI KHƠME 223

I - Đời gắn liền với đạo 223

1. Người con trai Khơme mới mở mắt chào đời,
nghiễm nhiên đã là một tín đồ Phật giáo tiêu thừa. 223

2. Toàn dân người Khơme nuôi sống ngôi chùa
của mình. 226

3. Mọi lễ nghi ngoài đời đều gắn liền với Phật giáo. 229

4. Ngôi chùa Khơme. 232

a) Ngôi chùa kiến trúc nghệ thuật. 233

b) Ngôi chùa thờ Phật. 238

c) Ngôi chùa lễ hội và giáo dục.	241
II - Tín ngưỡng thần linh.	244
III - Tang lễ và cúng tổ tiên.	248
IV - Sự thiêng liêng triết lý ở người Khóme.	252
V - Điều kết luận.	256
Chương hai - VĂN HÓA TÂM LINH Ở NGƯỜI CHĂM	260
A - VĂN HÓA TÂM LINH Ở NGƯỜI CHĂM TRONG LỊCH SỬ.	261
I - Sự thiêng liêng ở những tháp Chăm.	261
II - Những biểu tượng thiêng liêng tôn thờ.	272
III - Nhận xét về đời sống tâm linh ở người Chăm cổ.	278
B - VĂN HÓA TÂM LINH Ở NGƯỜI CHĂM HIỆN NAY.	281
I - Người Chăm Ấn Độ giáo.	282
II - Người Chăm Hồi giáo.	287
1. Lịch sử và tình hình người Chăm Hồi giáo.	287
2. Về ý niệm thiêng liêng Hồi giáo ở người Chăm.	291
III - Tang lễ và thờ cúng tổ tiên.	298
1. Tang lễ ở người Chăm Ấn Độ giáo.	298
a) Còn lưu giữ nhiều nét nguyên thủy và mang nặng đẳng cấp.	298
b) Không gian tang lễ không cùng không gian người đang sống...	300

c) Quan niệm về trong sạch mát mẻ..	301
d) Về cúng lễ người chết, thờ cúng tổ tiên.	302
2. Tang lễ ở người Chăm Hồi giáo.	306
Chương ba - VĂN HÓA TÂM LINH Ở NGƯỜI HOA	310
Lời kết luận	321
Thư mục sách báo tham khảo	326

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

Chịu trách nhiệm xuất bản ĐỖ NINH

Biên tập

NGUYỄN VĂN HOÀN

Biên

NGUYỄN HUỖNH MẠI

Sửa bản in

VŨ THỊ SƠN

In 140K khổ 13x15cm tại Công ty In Công Đoàn, 121 Tây Sơn,
Quận Đống Đa, Hà Nội. Giấy phép XR số 01/17/CXB ngày 02/1997
của Bộ Văn hóa và Thông tin.